

POSTANOWIENIE

31 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 31 października 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Z.B.
przeciwko B. sp. j. [...] w Z.
o czyny nieuczciwej konkurencji i zapłatę,
na skutek skargi o wznowienie postępowania
w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej
z 15 kwietnia 2022 r., I CSK 76/22,

**1. zmienia postanowienie Sądu Najwyższego
z 15 kwietnia 2022 r., I CSK 76/22, w punkcie I. (pierwszym) w ten
sposób, że przyznaje adwokatowi M.Z. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w Poznaniu tytułem kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej z urzędu powodowi, Z.B., w postępowaniu
kasacyjnym, w miejsce kwoty 8300 (osiem tysięcy trzysta)
złotych kwotę 12500 (dwanaście tysięcy pięćset) złotych
powiększoną o należny podatek VAT,**

2. w pozostałym zakresie oddala wniosek.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 15 kwietnia 2022 r., I CSK 76/22, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda Z.B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wydanego w sprawie przeciwko B. sp.j. [...] w Z. Jednocześnie Sąd Najwyższy przyznał adwokatowi M.Z. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu kwotę 8 300 zł, powiększoną o należy podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Następnie adwokat M.Z., z powołaniem się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 lutego 2024 r., SK 90/22, oraz art. 401¹ w zw. z art. 416¹ k.p.c., wniósł o zmianę opisanego wyżej postanowienia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej przez „zasądzenie” od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu kwoty 15 375 zł brutto (12 500 zł plus VAT), czyli podwyższenie kwoty wynagrodzenia przyznanego pierwotnie o dalszą kwotę 5166 zł brutto (4200 zł netto). Zgłosił także wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o zmianę wysokości przyznanych kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu podlegał uwzględnieniu; nie zachodziły natomiast podstawy do uwzględnienia żądania zasądzenia wywołanych tym wnioskiem kosztów postępowania.

Zgodnie z art. 416¹ k.p.c. w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem mogą być uchylone postanowienia niekończące postępowania w sprawie, jeżeli zostały wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą. Przepisy o wznowieniu postępowania stosuje się do nich odpowiednio. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że do postanowień niekończących postępowania, o których mowa w art. 416¹ k.p.c., należy postanowienie o kosztach procesu, w tym także w przedmiocie przyznania

wynagrodzenia pełnomocnikowi reprezentującemu stronę postępowania z urzędu (zob. postanowienie SN z 30 czerwca 2025 r., I CSK 941/24).

Wobec stwierdzonej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 27 lutego 2024 r., SK 90/22, niekonstytucyjności przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, w systemie prawa powstała luka uzasadniająca sięgnięcie do przepisów rozporządzenia o opłatach za czynności adwokackie jako ogólnych w celu ustalenia na ich podstawie, w drodze analogii, stawki wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi z urzędu. W związku z tym konieczne jest zastąpienie zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny stawek – kwotami wynagrodzenia (opłat), jakie prawodawca przewidział za tego samego rodzaju pomoc prawną świadczoną przez adwokata ustanowionego z wyboru, wynikającymi z rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie (zob. postanowienie SN z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3767/22).

W konsekwencji stawkę wynikającą z rozporządzenia niezgodnego z Konstytucją należało zastąpić kwotą wynikającą z § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Kwota ta podlega przy tym powiększeniu o należny podatek od towarów i usług.

Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania wywołanego przedmiotowym wnioskiem podlegał oddaleniu. Skarb Państwa nie jest bowiem stroną postępowania, wobec czego nie można od niego zasądzić kosztów tegoż postępowania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 416¹ k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł.]

